

N.F.S. Grundtvig “Brage og Idun”

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.16, november 2020

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1839 (SJ: 617)

Andre udgaver

PS *Poetiske Skrifter* 6

Teksten er etableret af Agnete Malene Boye, Klaus Nielsen og Ida Marie Klahn

Punktkommentarer, indledning og tekstredigering er skrevet af Ida Marie Klahn, redigeret af Vibeke A. Pedersen og Krista Stinne Greve Rasmussen

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning ph.d. Sophie Bønding

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[[A:1]

Brage og Idun.

- ¹ |PS:207| Der throned en Frue i *Havsgaards* Stad,
En Dronning i hedenske Dage,
Hun laved til Gilde den bedste Mad,
Som dødelig Mund vilde smage,
Hun laved saa liflig en Æblegrød,
At Kinden derefter blev hvid og rød!
- ² Ret aldrig mon glemmes den Æblemoes,
I *Havsgaard* med Hegn af Kiærminder,
Foruden al Sminke, det er dens Roes,
Den glatted de runkneste Kinder,
Graaskiæggen han fælde sig ung paany,
Og löfted *Idunne* med Fryd i Sky!

- 3 *Idunne*, ja det var den Frues Navn,
Med Paradis-Æbler i Gjemme,
Og langt var det ikke fra *Kjöbberghavn*
Hun havde i Oldtiden hjemme,
Om *Thjodolf* fra *Hvine* jeg ret forstaaer,
Paa *Bröndshöien* laae hendes Abildgaard!
- 4 **JA:2** *As-Brage* han var hendes Hjertensven,
Saa han havde godt ved at kvæde:
Den blomstrende Ungdom til ham igjen
Kom altid som Ny efter Næde;
Thi drak paa hans Sundhed det hele Nord,
Mens han slog Guldharpen ved *Odins* Bord!
- 5 **IPS:208** Men hvor er nu *Brage* ved *Odins* Bord,
Idunne med Æblerne fine?
Ja, hvor er nu Sneen, som faldt ifjor,
Og hvor er nu *Thjodolf* fra *Hvine*?
Hvad nytter os Snakken om Oldtids Glands,
Naar Alting er Armod nu hertillands?
- 6 Hvorfor dog saa vranten, höilærde Ven!
Hvad nytter det vel at fortvi'le?
Kan Venner ei mödes med Lyst igjen,
Var Veien end tusinde Mile!
Ja, er det kanskee kun for ingen Ting
Vi tage med Stolthed nu Syvmils-Spring!
- 7 Forvovnere *Kroppe* ei Verden saae,
End dem, der nu lade og losse,
Som Fuglen i Luften maa Snekken gaae,
Og Vandet med Ilden de trodse,
Ja, springe i Luften saa höit paa Straa,
At Öine som Falkes dem ei kan naae!
- 8 **JA:3** Blev Aand da en Kryster, for Krop fik Mod,
Hvad heller blev mat den af Ælde?
Er Kroppen ei længer af Kiöd og Blod?
Maa Tunghedens Lov nu ei gjælde?
Til Skyerne löfter vor Aand sin Krop,
Kan selv den ei fare saa let derop?
- 9 Kan Aand over Svælg lægge Bro med Konst,
Lægge Loft under Bölger tillige,
Men prøver det samme dog kun omsonst,

I sit som i Kroppenes Rige!
Kan Tiden og Rummet den bruge frit
Til Kroppenes Bedste, men ei til sit!

- 10 |PS:209| Kan Liner den spænde fra Pol til Pol,
Hvor Lyden forplantes som Lynet,
Kan Öine den kaste fra Sol til Sol,
Slet ikke til Skade for Synet;
Kan da mellem *Tider* og *Folk* den ei
Med *Ordet* sig bane en Kongevei!
- 11 Er det da kun Ordet om "Mit og Dit",
Ei Ordet om *Aanden* og *Livet*,
Som til i al Verden at fare frit
Er Vinger som Lynildens givet!
Mon *Himmelbjerg*-Synet, der samler Alt,
Til Stövtraade-Öiet som Lehn hjemfaldt!
- 12 |A:4| Saa spørger fortörnet den Kæmpeaand,
Som bygde sit *Havsgaard* i Norden,
Og siger "min Træl" til den Kæmpehaand,
Hvis Værker forbause al Jorden,
Og siger til Öiet: "Alt hvad Du seer
Er Vidner om *Aanden*, et Gran ei meer."
- 13 Han siger til Öret: har ei Du hört
Mit Kvad fra de hedenske Dage
Om Dronning *Idunne*, i Lön bortfört,
I Lys hentet prægtig tilbage,
Som *Svalen* forsvinder med dunkle Kaar,
Men dages igjen i den lyse Vaar!
- 14 Af *Loke* forlokket, af *Loke* hjembragt,
Idunne kom atter tilstæde,
Og *Aser*, med Ungdom og Viisdom i Pagt,
Holdt Thing under *Asken* med Glæde,
Og *Brage* slog Harpen ved *Odins* Bord,
For skindöde Kæmper i gamle Nord!
- 15 |PS:210| Han siger til *Hjertet*, hvor end det slaaer
For Heltene djærve og fromme:
Du speile dig smukt i din Havfru's Kaar,
Da tör hun tilbage vel komme,
Da löses paa *Brage* og Tungen brat,
Mundharpen han slaaer om den fundne Skat!

- 16 **JA:5** Da finder og *Heimdal* igien sin Luur,
Og stöder i den saa det runger,
Da vaagne Smaafugle i Lund og Buur,
Og sjunge med tusinde Tunger,
Da vaagner med *Odin* hver As, hver Ælv,
Forynges forklaret, forstaaer sig selv!
- 17 Da Vidskaben voxer som Rug og Byg,
Alt Aandeligt veed Man at skatte,
For Hoved da gaaer ingen Pung-Paryk,
Man spørger om Karle for *Hatte*;
Kun hvem der paa Guder har god Forstand,
I Norden man kalder den vise Mand!
- 18 Da speiler *Idunne* for Viismands Blik
Sig yndig i Nattergal-Sangen,
Naar atter hun følger sin gamle Skik,
Som *Svalen* hun bölger i Vangen;
Thi folkelig Glæde i Aandens Smag
Forynger de Gamle hver Nyaarsdag!
- 19 *As-Brage* sig speiler i Folkesavn
Om *Age-Thors* stolte Idrætter,
Om Hver, som har vundet sig Hædersnavn
I Tvekamp med Trolde og Jetter,
Og sidder nu bænket ved *Odins* Bord,
Saalænge Mundharpen har Lyd i Nord!
- 20 **JA:6|PS:211** I Nordiske Frænder paa Mark og Fjeld!
Saa hörer jeg Aanden at tale,
At spaae og at varsle om Folkehæld,
I Hytter og Höielofts-Sale,
Landvætten, som förde fra Hedenold
En hjertelig Vidskab i Kæmpeskjold!
- 21 Han sang om en Dronning i Nörreleed,
Idunne, lyksalige Kvinde,
Som altid forynged vor Drapesmed
Og *Aserne* alle herinde,
Med Æbler, som havde den "bedste Smag,"
Og taalde at giemmes til Dommedag!
- 22 *Idunne* hun være nu hvad hun maa,
Som klarer sig nok efterhaanden,
Saa er hendes Æbler, kan jeg forstaae,

Dog Smagen for *Livet* i *Aanden*,
Som skiænker os *Drapen*, vi frydes ved,
Foryngelsens *Pant* i hvert *Folkeled*!

- 23 Udödelighed er en herlig *Sag*,
Naar *Glæden* kan vare og vinde,
Og hvem vilde græde for *Tabt* i *Dag*
Hvad sikkert i *Morgen* vi finde!
Hvad skader os *Rynke* og *iisgraat Haar*,
Naar det er os kun som den *Dag* igaar!
- 24 JA:7 Som *Örnen* bortförde, en *Vanheldsdag*,
Idunne til *Jetternes Gammen*,
Saa *Örnen* os röved vor gode *Smag*
For *Aanden* og *Livet tilsammen*;
Som *Thjasse*, *Latinus* faae *Last* og *Skam*,
Saasandt de var *Begge* i *Örneham*!
- 25 PS:212 Som *Svale* tilbage kom *Havsgaards Diis*,
Med *Æblerne* faure og fine,
For *Örnen* da gjordes et *Baal* af *Riis*,
Det voldte ham *Angest* og *Pine*,
Af *Blod* ikke mere hans *Klo* blev röd,
Som *Myggen* i *Lyset* han fandt sin *Död*!
- 26 Det *Varsel* er godt, gid det sandes *brat*,
Latinus til *Sorrig* og *Kvide*!
Thi er han, den *Skifting*, end *dödningmat*,
Hans *Rygte* dog for ham mon *stride*,
End *flagrer* vor *Svale* ved *Vindebro*
Og *gruer* for *Örnen* med *Neb* og *Klo*!
- 27 End hersker saa vide den *Örne-Smag*
For *Döden*, som *Kilde* til *Livet*,
For *Rovfugle-Klöer* og *Vingeslag*,
For *Aanden* af *Bogstaver* givet,
Ja, *Smag* for *Latinen*, det *Jettesprog*,
Hvorpaa vi *indskrives* i *Dödens Bog*!
- 28 JA:8 Dog mægtigt er *Livet* i *Odins Börn*,
Endogsaa naar *Haarene* graane,
Thi skal sig vist brænde den gamle *Örn*,
I *Asken* som *Thjasse* neddaane,
Og skjule sin *Skam* i den sorte *Jord*,
Mens *Brage* slaaer *Harpen* ved *Odins Bord*!

- 29 Vel haver, som *Thjasse*, *Latinus* og
En Daatter med barkede Hænder,
Hun er, som *Hardgrippe*, ei ræd for Tog,
Og Haar har den Skjoldmö paa Tænder,
Og blottet hun er ei for Skjaldepris,
Som *Skade*, saa kaldes hun *Sköite-Diis!*
- 30 |PS:213| Til *Havsgaard* kom *Skade* og kræved Bod,
Paa Skier med Pil og med Bue,
Da böd hende *Aser* en Hosbond god,
Hvis Födder hun bedst monne hue,
Om *Balder* hun drömde, men keised *Njord*,
Som raadte for *Vinden* paa Hav og Jord!
- 31 *Franciska* hun kommer vel ogsaa hid,
Og god er hun ei at bekæmpe,
Hun döver de skarpeste Sværd med Vid,
Maa hildes med List og med Læmpe:
Vi byde Forlig paa den bedste Fod,
Hun selv maa bestemme sin Mandebod!
- 32 |A:9| Vi veed, at hun elsker den "store Fod",
For stor til vor Dont her i Hjemmet,
Tilpas kun for Kæmpen af Vaneblod,
Vor Fostbroder vel, men dog fremmed,
Som *Hading* og *Njord* i den svundne Old,
Saa rider Havhesten den Herre bold!
- 33 *Franciska* hun keiser da brat *John Bull*,
Det Bryllup det spørges saa vide,
Beskrives om Lande med Kridt og Kul,
Som Skriverne Parret kan lide,
En "Honninge-Maaned" paa Stads og Jagt,
Beseigler den snurrige Ægtepagt.
- 34 En Maaned med Fruen paa Stads og Jagt,
En Maaned med Herren paa Havet,
|PS:214| Saa lyder den snurrige Ægtepagt,
Som den efter *Skalda* var lavet;
Og Sögangen taaler *Franciska* ei,
Hun löber, som *Skade*, tilfjelds sin Vei.¹
- 35 Om *Thjasse* og *Skade* og *Njord* paany,
Da kvædes der sikkert paa Jorden,
|A:10| Og *Edda* hun löftes med Priis i Sky,

For Sandsigeriet i Norden;
Men hvad der i Verden gör mindst Opsigt
Fornöier tit meer end et Heltedigt!

36 Det levende Ord paa vort Modersmaal,
Som Aanden i Hjertet indskyder,
Den levende Röst over *Brages* Skaal,
Som liflig fra Hjertet udbryder,
De glöde kun hos os i Skov og Dal,
De flamme kun yndig til Jeters Kval!

37 *Idunne* bortføres da aldrig meer,
Men *Aser* i Norden forynges,
Og Stenene dandse igien Man seer
Til *Staden*, hvor Vidskab udsynges,
I *Norge* og *Sverrig* og *Danevang*,
Hvor Aand sig forklarer i Svanesang!

N. F. S. Grundtvig.

1

Vil man gjøre mig den Tjeneste, at slaae op i min "Nordens Mythologi" S. 468-71 og 485-86, da har man selv Uleiligheden, men ogsaa, vil jeg haabe, Fornöielsen af at see, hvor sært det passer.